

Spomenik kralja Petra v Mariboru

MARIBORSKI SPOMENIKI. — KDAJ SE BO POSTAVIL SPOMENIK KRALJU PETRU? — VPRAŠANJE PROSTORA.

Maribor je imel pred osvobojenjem sorazmerno lepo število javnih spomenikov, ki so pa imeli vsi isti namen: pokazati svetu nemški in avstrijski značaj našega mesta. Ob osvobojenju so ti spomeniki morali, kar je bilo tudi popolnoma pravilno, izginiti. Ostal je samo še spomenik župana Tappainerja, na katerem bi pa bil že skrajni čas, da bi se zamenjal dosedanjemu nemški napis s slovenskim; saj je tudi Tappainer sam bil po pokolenju Slovenec. Če niso dovoljeni javni napisi drugod, potem bi tudi na tem spomeniku ne smel biti. Ostali so bili odstranjeni, a ne popolnoma in je naravnost sramota za nas in za naše mesto, da štrle še danes, deset let po osvobojenju, po naših parkih goli podstavki teh nekdanjih spomenikov. Tudi zanje je pač že napočil zadnji čas, da izginejo; v prvi vrsti pa je potrebno, da se odstrani oguljeno podnožje nekdanjega Tegetthofovega spomenika in da se na tem mestu napravi lepa cvetlična gredica ali pa otroško igrišče.

Mi sami smo po osvobojenju Maribora pokazali neverjetno malo smisla za umetniško in kulturno povzdigo našega mesta. Vse naše delo po desetih letih je preureditev dveh spomenikov v mestnem parku, o čemer, posebno pa o umestnosti take preureditve, bi se dalo veliko govoriti. Sami nismo postavili še niti enega javnega spomenika in nismo v tem oziru storili torej prav ničesar, da bi svetu pokazali svoje umevanje za javno kulturno dokumentiranje slovenskega lica mesta Maribora. Kmalu po osvobojenju se je pokrenila akcija za postavitev Cankarjevega spomenika; kako in zakaj je propadla, pa še danes nihče ne vé. Druga taka akcija je bila uvedena za spomenik kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja. Uspela je v toliko, da je bil razpisan natečaj za osnutek in da je

bila priznana prva nagrada modelu akad. kiparja Lojzeta Dolinarja. Od tistega natečaja dalje je zopet vse utihnilo, in danes nihče ne vé, ali se sploh še kaj dela na tem ali nič. Najlepši trenutek, ko bi bilo odkritje tega spomenika lahko imelo zgodovinski značaj, t. j. lanska proslava 10-letnice osvobojenja, je itak zamujen.

Danes, ko počivajo strankarske borbe, ko je toliko sil prostih, bi bil pač najprimernejši čas, da se delo za postavitev spomenika kralju Petru I. obnovi in dovrši, da dobi Maribor že končno svoj prvi slovenski javni spomenik.

Z zvezi s tem je treba pa tudi rešiti vprašanje, kje naj bi se ta spomenik postavil. Predlogov je bilo stavljenih že več, bili pa so skoraj vsi več ali manj zelo neprimerni. Spomenik kralja Petra mora stati na vidnem prometnem kraju. Tak kraj pa ni niti velik mestni park niti park pred realko, kjer je stal poprej Tegetthofov spomenik. Skoraj edino mesto, ki bi prišlo sedaj, po postavitvi javnega stranišča pred Zadržno gospodarsko banko v poštev, je novi del Glavnega trga. Spomenik kralja Petra I. spada brezpogojno tja, ker bo imel po dograditvi nove hiše na vogalu Glavnega trga in Židovske ulice tudi primerno ozadje.

Postaviti bi se moral ta spomenik v sredino trga, trg sam pa naj bi se spremenil v nizek park s cvetličnimi gredicami, tako nekako kakor so urejeni slični nasadi pred veliko mestno hišo v Sobotici. S postavitvijo spomenika kralja Petra I. in z ureditvijo cvetličnega parka bi dobilo središče Maribora docela drugo lice, ki bi bilo mestu samo v ponos. Obenem bi pa s tem dokumentirali tudi svoj smisel za umetniško ureditev zunanosti svobodnega slovenskega Maribora. Skrajni čas je torej, da se to vprašanje enkrat za vselej reši.

Mariborski in dnevni drobiž

Današnji trg

Obisk na živilskem trgu je bil danes tako od strani prodajalcev kakor kupcev zelo številan. Dospelo je mnogo zelenjave, zlasti solatnih vrst in raznega povrčja. Posebno priljubljena solata-berivka se je v ceni in kupčkih vidno popravila. Jajca so se dobila po Din 1—2.25. Motovilec, ki pa je zelo starijav, se je dobil po 1 Din večji kupček kakor druge tržne dni. Opazilo pa se je, da ni na trg dospel niti en šopek priljubljene pomladanske redkvice, po kateri je bilo povpraševanje zaman. Izredno mnogo je bilo tudi povrtnega semena in sadik za zelje, ohrovt in prvo solato. — Prinesli so na trg tudi mnogo sadnih dreves, sadik od vrtnic ter gomolje za razne vrtnice cvetlice. Vse zapoznalo. Odjemalcev pa je bilo tudi za to robo mnogo.

Kokoši so prodajali po Din 34.50, lepo pitane piščance pa po Din 60 in več. Kozlički, ki so bili nedavno še po 90 Din, so se danes dobili že po 70 do 80 Din. Zajčki domači so bili po 10 Din komad, a petelinčke-pritlikavce si dobil že po ceni 15.— do 20.— Din komad.

Na špoharskem trgu pa je bilo danes kljub reduciranim stojnicam zelo živo. Prispelo je 56 špoharjev, ki so pripeljali okrog 130 svinj. Cene pa so bile sledeče: Špoh se je gibal med 21 do 25 Din, »ribe« po 22 do 25 Din, reberca po 16 do 20 Din. Opaža se, da prihaja na špoharski trg vedno manj špoharjev, kar je z ozirom na poletno sezono povsem razumljivo.

Na Trg Svobode so prispeli prodajalci sena, slame in otave. — Slama je bila po ceni 110 do 120 Din meterski stot; prvovrstno seno 150 do 200 Din cent, a otava od 175 Din dalje. Povpraševanja po blagú na tem trgu je bilo

veliko in venomer so prihajali vozovi, ki so kmalu našli kupce. Do 11. dop. so bili vsi vozovi prodani.

Sprememba v poštni službi.

Za pogodbene poštarje so postavljeni Roza Wagner v Ločah pri Poljčanah, Milko Škerlec v Sv. Tomažu pri Ormožu in Anton Kos v Štorah. — Premeščeni so pogodbeni poštar Alojz Pavlič iz Bodoncev v Pristavo, Vinko Prevalnik iz Štor v Celje. — Upokojeni so zvančniki Josip Lort in Josip Korban v Mariboru 2 in Fran Tomborko v Rogatcu. — Ostavko na poštno službo sta podala pogodbeni poštarja Ivan Titan v Rankovcih in Fran Vidic v Mačincu. —

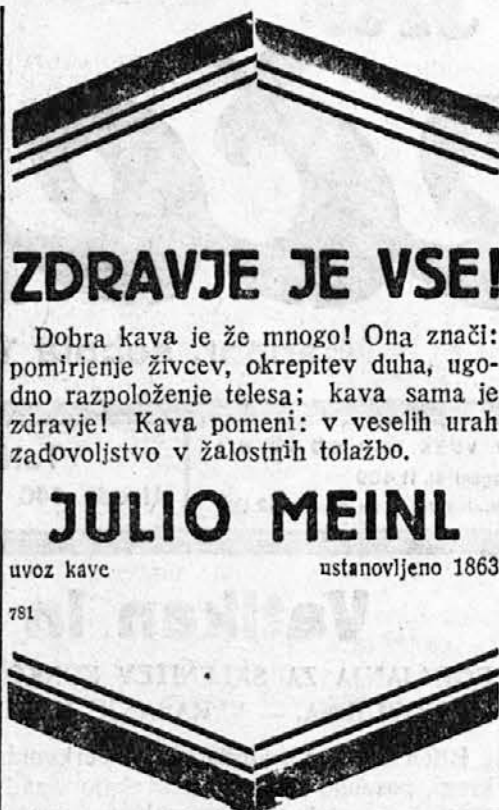
Avtomobilski promet

bo jutri, v nedeljo, radi pričakanega velikega mestnega prometa nekoliko spremenjen. Po 8. uri bodo avtobusi prog 1. in 5. vozili mesto po Kopališki in Vetrinjski ulici, samo po Tattenbachovi. Po 12. uri pa, ko bodo nemški avtomobilisti odhajali v vezani koloni čez Glavni trg, bodo avtobusi prog 1 in 5 vozili od končnih postajališč le do Glavnega trga, avtobusi prog 3, 2 in 1 pa na drugi strani od končnih postaj le do Kralja Petra trga, dočim bodo avtobusi proge 4 vozili le do gostilne »Ptuj«. —

KARL MAY — II. zvezek izšel. TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR

Zastave tujih držav.

Prebivalstvo se v zadevi okrašenja hiš z državnimi in narodnimi zastavami ob priliki prihoda nemških avtomobilistov obvešča, da se smejo zastave tujih držav izobesiti edino le s posebnim dovoljenjem, katerega bi bilo pravočasno zaprositi pri policijskem komisarijatu v Mariboru.

ZDRAVJE JE VSE!

Dobra kava je že mnogo! Ona znači: pomirjenje živcev, okrepitev duha, ugodno razpoloženje telesa; kava sama je zdravje! Kava pomeni: v veselih urah zadovoljstvo v žalostnih tolažbo.

JULIO MEINL

uvoz kave ustanovljeno 1863

Novi zakon o drž. pravištvu, ki je dobil obvezno moč 1. aprila 1929, prinaša poslednja števila Uradnega lista z dne 11. tm. Isti list objavlja tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 8. febr. 1928. ter Zakon o ureditvi vrhovne državne uprave.

Pregledovanje vojnih obveznikov starejših letnikov.

Vojaški urad mestnega magistrata mariborskega razglašča, da bo naborna komisija tudi prilikom letošnjega glavnega nabora pregledala vojne obveznike starejših letnikov, ki se čutijo za vojaško službo nesposobnim. Radi tega poziva mestni magistrat vse vojaške obveznike rojstnih letnikov 1879 do 1903, stanujoče v mestu, ki so bolni in se čutijo za vojaško službo nesposobnim, da se javijo od 15. do 25. aprila pri mestnem vojaškem uradu. Slomškov trg 11, pritičje desno, med uradnimi urami. Invalidom in stalno nesposobnim se ni potreba javiti. Vsak obveznik naj prinese s seboj vojaško ispravo in domovnico, da se zamore za vsakega točno ugotoviti pristojnost.

Zaposlitev naših delavcev v Franciji. Brezposelni delavci, ki stanujejo v mestu Mariboru in želijo zaposlitev v Franciji, naj se prijavijo ob uradnih urah v mestnem socialno-političnem uradu, Rotovski trg št. 9. V poštev prihajajo samo zdravi delavci od 16 do 40 let, ki so do cela večji svoje stroke. —

Ali radi piješ dobro kavo? Zahtevajte povsod izrecno samo KOLINSKO CIKORIZO, naš domači dodatek za kavo.

Exkurzije dijakov na Češkoslovaško. Češkoslovaški konzulat v Ljubljani opozarja interese, da priznava prometno ministrstvo ČSR dijaškim exkurzijam inozemskih šol 50% popust za vožnje v češkoslovaško republiko ali pri tranzitu preko ČSR pri udeležbi najmanj 10 dijakov, ako se udeleženci pri kolo-dvorski blagajni in preglednem osoblju izkažejo z dijaško legitimacijo ali potnim listom, v katerem so kot dijaki vpisani ter s seznamom udeležencev exkurzije potrjenim od uprave šole. Enaki popusti se dovoljujejo tudi profesorjem, ki spremljajo dijaške exkurzije in to na vsakih 10 dijakov enemu voditelju. V kolikor so popusti za dijaške vožnje in tranzite določeni potom direktnih inozemskih tarif, se je ravnati po določilih teh tarif.

Umrli so v Mariboru

Adolf K. o. s. 47letni trgovec v Vetrinjski ulici 8. Pogreb se bo vršil jutri popoldne ob 16. iz hiše žalosti na pokopališče v Pobrežju. — V bolnici je umrl 29letni Josip Petrovič, posestnik iz Račja. Pogreb bo jutri ob 15. — V Linhartovi ulici 25 je umrl v 51letni pekoyski pomočnik Adam Bigole. Pogreb bo jutri ob 14.45 na pokopališču v Pobrežju. — V Volfovi ulici 5 je umrla 54letna Terezija Kraner, soproga strojevodje. Pogreb bo v ponedeljek ob 16 na pokopališču v Pobrežju. — V Taborski ulici 6 je umrla Ana Fleiss, soproga železničarja v p. Pogreb bo v ponedeljek ob 17.30 na pokopališču v Pobrežju.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sobota, 13. aprila ob 20. uri »Poljska kri« ab. A. Kuponi. Gostovanje gosp. Nerata.

Nedelja, 14. aprila ob 15. uri »Charleyeva teta«. Kuponi. Gostovanje g. Daneša. — Ob 20. uri »Grof Luksenburški«. Kuponi.

Ponedeljek, 15. aprila. Zaprto.

Torek, 16. aprila ob 20. uri »Charleyeva teta« ab. B. Kuponi. Gostovanje gosp. Daneša.

Ptujsko gledališče: Ponedeljek, 15. aprila ob 20. uri »Poljska kri«. Gostovanje Mariborčanov.

Celjsko gledališče. Sreda, 17. aprila ob 16. uri »Janko in Metka«. Otroška predstava. Ob 20. uri »Romeo in Julija«. Gostovanje Mariborčanov.

Tolmač zakona o menicl.

Te dni je izšel v Zagrebu »Tumač zakona o mjenici od 29. nov. 1928.« 490 strani obsegajoč komentar je sestavil redni profesor zagrebske univerze dr. Milorad Stražnicki, ki je v družbi univ. prof. dr. Škrlija sam sestavil naš novi menični zakon. Krasno opremljena knjiga stane 180 Din in se dobi v knjigarni Tiskovne zadruge na Aleksandrovi cesti 13. —

Mala Nedelja.

Narodno kulturno društvo proslavi v nedeljo 21. aprila ob 3.30 pop. v Društvenem domu petletnico otvoritvo Društvenega doma. Na sporedu so: godba, pevske točke, govor, ter ljudska igra »Prisega o polnoči«. Po igri zabava s plesom. Vabljeni vsi od blizu in daleč. — 847

Od 16. aprila
Flick in Flock
v kavarni »EVROPA«

Ure, zlatina na obroke brez poviška — Ilger, Maribor, Gosniska ulica 15. — IX

Slovensko obrtno društvo.

Drevi, ob 20. uri se vrši odlikovanje načelnika Splošne zveze obrtnih zadrug gospoda Franja Bureša v Narodnem domu. Da mu dokažemo našo naklonjenost za njegovo vsestransko delo za obrtniški stan, vabi Slovensko obrtno društvo vse obrtnike, da se tega odlikovanja udeležijo. — 854

3. maja Union ob 8. zvečer

KONCERT

gospa Lovčeva gospod Kernalč Maribor

Velika kavarna.

V ponedeljek poslovljni večer donskih kozakov. Sodelujejo vsi člani kabareta. Torek »Rado-pevski jazz« ter popolnoma nov program v Palais de danse. 857

Trgovsko-obrtna mladina

pridei v nedeljo 14. t. m. ob 4. pop. v veliki dvorani Narodnega doma svojo običajno pomladansko akademijo. Trgovci, obrtniki, stariši članov, kakor tudi člani sami, najljubneje vabljeni. 839

Primarij

Dr. Mirko Černič

špecialist za kirurgijo

v Mariboru, Trg svobode 6
ordinira od 8.-9. in 13.-15. ure

Pri pomanjkanju teka,

kislem vzpehavanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, naplhnjenosti, motnjah presnavljanja, oprišču srbečici, osvobodí naravna »Franc Jožef-ova voda« telo vseh nabranih strupov gnilobe. Že stari mojstri vede o zdravih sredstvih so priznali, da se »Franc Jožef-ova voda« obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesja. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. —

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije

Rogaška Slatina

se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 30. aprila pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. —

Koliko je na svetu Slovencev

SLOVenci v JUGOSLAVIJI — SLOVenci NA SVOJEM OZEMLJU.
SLOVenci v EVROPI in OSTALIH DELIH SVETA.

Nemci, ki se med vsemi evropskimi narodi najbolj zanimajo za svoje ljudi, so ravno te dni sešeli vse svoje raztresene dele in ugotovili, da živi dandanes na vsem svetu skoraj 100 milijonov Nemcev. Mi Slovenci, ki nimamo nobene institucije, ki bi se pečala izključno ali pa tudi le posredno s statističnimi vprašanji našega po vsem svetu razkropljenega naroda, nimamo tudi nobene točnega pregleda svojega trenutnega stanja. V prejšnji Avstriji se je navadno trdilo, da je Slovencev 1.500.000, danes v Jugoslaviji pa pravimo, da nas je 1.000.000. Tu mislimo vedno samo na svobodne Slovence in pozabljamo pri tem, da so tudi naši nesvobodni in po svetu razkropljeni bratje prav tako integralen del našega narodnega telesa. Pri določanju številčne moči našega naroda moramo torej upoštevati vse Slovence, kolikor jih trenutno živi na svetu, pa naj bodo že kjer koli.

Koliko je torej Slovencev? Natančno število zaradi pomanjkljivosti in nezanesljivosti dostopnih podatkov ni mogoče določiti. Najbolj zanesljivi so podatki za Slovence v Jugoslaviji, kjer znaša naše sedanje število približno 1.150.000. Od teh je 100.000 raztresenih med Hrvati in Srbi izven Slovenije: v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Subotici in po vseh večjih in mnogih manjših krajih. Druga naša največja skupina je ona v Italiji, ki šteje skupno z Beneškimi Slovenci in po vsej sedanji Italiji raztresenimi drobci do 370.000 duš. V Avstriji: na Koroškem, Štajerskem, Gradiščanskem, dalje v Gradcu, na Dunaju itd. živi do 120.000 Slovencev. Na Madžarskem je naših ljudi okrog 10.000. V celoti je torej kompaktno na svojem ozemlju naseljenih in v pripadnih državah raztresenih Slovencev danes krog 1.650.000 duš.

V ostali Evropi Slovenci nimamo znatnejših manjšin. Največja naša skupina je ona na Vestfalskem v Nemčiji, za njo je najštevilnejša, toda manj kompaktna naša kolonija v Franciji, raztresena pa žive Slovenci več ali manj tudi v vseh ostalih evropskih državah, v prvi vrsti pa na Češkoslovaškem, v Ru-

siji, na Poljskem, v Belgiji itd. Celokupno število teh raztresenih drobcev znaša približno 60.000 duš. V vsej Evropi živi torej danes okroglo 1.710.000 Slovencev.

Mnogo bolj kakor evropske so pa številne in pomembne naše kolonije v Ameriki, osobito v Združenih državah. Po zadnjih statistikah živi samo v USA do 350.000 Slovencev (všteti s otu vsi Slovenci iz vseh slovenskih ozemelj v Evropi, tudi Prekmurci in Benečani). V Kanadi živi krog 10.000 naših rojakov, v Srednji Ameriki in v Južni Ameriki, posebno v Argentini, pa nad 30.000. Skupno število ameriških Slovencev znaša tedaj krog 390.000. Zanimivo za njihovo stanje je, da imajo ravno toliko dnevnih listov, kakor jih imamo doma v Sloveniji!

V ostalih delih sveta smo Slovenci zastopani bolj slabo. Večja naša kompaktna naselbina je v Egiptu, posebno v Aleksandriji in deloma tudi v Kafru. Po ostali Afriki je število Slovencev neznatno. Druga večja kolonija in obenem tudi skoraj najmlajša je ona v Avstraliji, odnosno na Novi Zelandiji. V Aziji nimamo nobene kompaktne kolonije, vendar pa se najdejo posamezni Slovenci skoraj po vseh večjih krajih bližnjega in daljnega vzhoda. Celu v Singapuru je nad 20 Slovencev. Celokupno število naših rojakov v Afriki, Avstraliji in Aziji pa presega 20.000 duš.

Če seštejemo vse te naše raztresene drobce in jih prištejemo h številu kompaktno naseljenih, dobimo okroglo število 2.120.000 duš. Toliko je torej približno danes na vsem svetu Slovencev. Ta statistika nam pa obenem dokazuje tudi žalostno dejstvo, da živi v svoji svobodni domovini in posebej še v današnji Sloveniji komaj polovica, t. j. 50% našega naroda. En cel milijon Slovencev živi raztreseno po sosednjih državah in po ostalem svetu in velika večina teh naših bratov je vsled razmer in pritiska obsojena na narodno smrt. Če se v doglednem času ne bomo pričeli resneje zanimati za naše manjšine in kolonije, bomo ostali deblo brez vej.

Posebnosti današnjih rekordov

11 DNI NEPRESTANO PLESAL. — 36 UR NA JAMBORU. — UMETNIKI V STRADANJU IN ŽRTJU, GO VORJENJU IN MOLČANJU.

Dosezati nove in nove rekorde je danes najsrčnejša želja mnogih ljudi to- in onstran oceana. Živimo pač v dobi rekordov, ko se ljudje na vso moč trudijo, da bi na ta ali oni način obrnili pozornost sveta nase. Čeravno naj traja ta čast slave samo nekaj mesecev ali tednov, da včas celo le nekaj ur!

Bilo je pred nekaj meseci. Španski plesalec Fernando se je domislil, da bi bilo dobro doseči nov svetovni rekord v plesu. Svojo namero je res izvršil in sicer v Newyorku. Šest dni

in šest noči se je neprenehoma vrtel. Poslužil se je ves ta čas častitljivega števila plesalk: 1642. V teh 148 urah so odsvirali 1861 plesnih komadov. Fernando je zdržal in bil svetovni rekord, dokler ni Berlinčan Nikolas zmogel enajst dni neprestanega plesanja. Tema dvema je sledila Amerikanka miss Miller, ki je plesala 66 dni daleč!

O slavi teh znamenitih ljudi je slišal ameriški mornar Kelly in jih upravičeno zavidal. Ker sam ni znal plesati, se je moral odločiti za nekaj

drugega. Fernando je plesal skoro teden dni v dvorani in ni mu postalo slabo, Kelly pa je hotel drugače pokazati to vzdržnost. Odločil se je stati mnogo ur nepremično na enem in istem mestu. Splezal je na najvišji jambor svoje ladje in stal na njem nepremično, kot bi bil tudi sam iz lesa, celih sedem ur! A tudi ta rekord je bil kmalu pobit. Mornariju Viktoriju Srouchu iz New Bedforda se je posrečilo po dolgem in zagrizenem treningu vzdržati v istem položaju vrh jambora celih 36 ur; med tem časom si je vzel samo eno uro odmora. In tako se nadaljuje borba za najboljši rezultat brez konca in kraja. Svet pa se čudi in pričakuje novih presenečenj.

Naravnost neznosni pa že postajajo razni umetniki v stradanju. Njihovih rekordov že domala ni mogoče več prekositi in je postala vsa borba že dolgočasna. Da pa se ima svet vendar za nekaj zanimati, se je pojavila nasporna struja. Prišel je nastopati neki filozof. Filozofi so kot rejeni za take stvari. Pražanu Novaku namreč je padla v glavo rešilna misel, postaviti rekord v zauživanju češpljevih čimokov. V enem samem »zasedanju« je pospravil nič manj kot 101 komad teh svinčeno težkih bomb. Pa tudi Novak ni dolgo užival svoje slave. Neki Jože Dornbach je tekom desetih dni požrl celega prašiča, ki je potegnil na tehtnici 150 kg.

Med temi osebami dvomljive znamenitosti je treba omeniti tudi rekorderje v govoričenju. To disciplino si je izmislila neka ameriška univerza. Študentka Kitty Charley je vrtela svoj jeziček neprenehoma celih 43 ur. Tudi njo je že prekosil neki moški, čigar meh je zdržal 48 ur! Nato so zahtevali tudi molčečnejši svoje mesto, ki jim po vsej pravici pristojajo pod božjim solncem. V Filadelfiji se je borilo 26 deklic, katera izmed njih bo najdalje zdržala brez besede, med tem ko jim je neprestano dvorilo 26 mladih simpatičnih kavalirjev. Pravo junakinjo v tej stroki se je pokazala komaj 18letna Maud Smith. Sedem ur in 17 minut se je upirala, predno se je morala udati.

Še neki profesor mora naiti zasluženost mesto v tem častnem številu rekorderjev. V Plainfieldu v Ameriki živi prof. Ernest Ackermann, ki nosi prvenstvo v dežnikih. Že kot 18letni študent si je vtpepel Ackermann v glavo, da more dežnik, čeprav je več lepega kot grdega vremena, spremljati človeka nad vse zvesto prav tja do groba. Od tega njegovega sklena je poteklo že 48 let. In njegov originalni dežnik je še vedno v njegovi posesti, čeprav ne napravi profesor niti koraka brez njega. Izgubiti dežnik enak teden, to ni nikaka zasluga. Vse kaj drugega je to, če ostane taka koristna zadeva v oblasti profesorja celih 48 let!

V redakciji.

V uredništvo stopi pesimistično razpoložen pesnik in nagovori slugo: »Bi li mogel govoriti z gospodom urednikom?«

»Ne, ga ni in ga ne bo!«

»Potem sta pa morda vi tako prijazni in vržete ta-le rokopis mesto njega v koš...«

Josip Hladek-Bohinjski

(Ob desetletnici Glasbene Matice v Mariboru.)

Duša in poživilajoča sila vsakega zbora je njegov dirigent in umetniški vođa. Dirigentova nadarjenost in umetniški polet njegovih idej je tista sila, ki oklepa člane zbora in vabi vedno nove učence pod njegovo taktirko. Ako pogledamo druge zборе, imajo redno na čelu svojih programov jasne slike svojih vodij, izstavljajo jih po izložbah in, kjer le morejo, z živimi barvami podčrtavajo njihove popolnosti. Matičariji smo v tem oziru veliko, veliko preskromni, da ne rečem nehvaležni. G. Hladek-Bohinjski mi naj ne zameri, da ga brez njegove vednosti spravljam v javnost. Sklenil sem pa to, ker se naše občinstvo niti oddaleč ne zaveda, kakega umetnika je dobila mariborska Glasbena Matica v osebi svojega ravnatelja in dirigenta pevskega zbora. Tudi zanj velja tisti: nemo propheta in patria. Naši kritiki kaj radi razbrskavajo vsako njegovo delo, temu ni prav to, drugemu zopet ono, pravega neoporečenega priznanja pa mu ni še dal nihče v Mariboru. Vse kaj drugega pa je tujina. Švicarji so njegov eleganten nastop in naravnost kavalirski način njegovega taktiranja primerjali z onim, ki ga opazujejo na največjem sodobnem dirigentu, Felixu Weingartnerju v Baselu. V Innsbrucku ga je sivolasi dirigent »Tiroler Sängerbund« po prvem odmoru ves objokan prihitel objemat. Ne, kaj takega nikdar ni pričakoval od njemu neznanega slovenskega dirigenta. V Zagrebu in drugod je odnesel več prvih nagrad, njegove interpretacije skladb so zbujale senzacije, z eno besedo: Hladek je od Boga visoko nadarjen umetnik, kakršnih ni mnogo našejinih tudi med največjimi narodi.

Kdor hodi v teh pomladanskih večerih mimo Matičinih lokalov, lahko vsak dan pozno v noč vidi razsvetljena okna v tretjem nadstropju. Tamkaj se ukvarja večer in noč z dvema zboroma Hladek Bohinjski, da bo z njima dostojno nastopil v dneh slavnosti Glasbene Matice. Visoko nadarjenemu umetniku želim le, da mu srečno uspe njegov nadčloveški trud, in da mu tudi publika prizna vse to, kar že mi pevec dolgo časa s ponosom opazujemo na svojem mojstru — interpretu — njegovo izredno muzikalno nadarjenost, ki ji ni kmalu para.

J. A.

Stoletje ločitev

Ločitve zakona so postale docela vsakdanji obred in vzbujajo manj pozornosti kakor pa poroke. Motiv ločitev so čestokrat prav neznatni, toda za sodobno razpoloženje človeštva prav značilni. Neki Švicar je zahteval ločitev zakona, ker poje njegova nežna polovica dvakrat toliko kot on. Neki slikar zahteva ločitev, ker so gležnji na nogah njegove soproge otekli in niso več estetični. Neka Poljakinja zahteva ločitev, ker jo mož premalo nadleguje in ji privoščiti preveč miru. Največ ločitev pa beleži Amerika. V samem Chicagu se vsak peti par sigurno razide.

Kramljanje o ženski lepoti

KAJ GOVORI OBJEKTIVNA ZGODOVINA? — GRŠKI SLIKAR ZEUXIS.
— ALEKSANDER VELIKI. — MOHAMED.

Ni nam en teli vrstic, podati javnosti bogve kako učene razprave o ženski lepoti, ampak nanizati par zgodovinskih nazorov v tem vprašanju, ki je baš v našem veku, ko celo cigani volijo svojo kraljico lepote — zelo aktualno.

Sloviti grški slikar Zeuxis je dobil nalog, da naslika legendarno lepo Heleno, ki živi večno življenje tako v šolskih knjigah kakor tudi v Talijinih hramovih. Slikar je mobiliziral vse najlepše žene in deklice mesta ter jih prav strokovnjaško pregledal: Pri eni je našel lepo roko, pri drugi nogo, vrat, usta, oči. Ali popolne lepote po njegovem zamislu — ideal lepe Heleno ni našel pri nobeni. Zato je skombiniral vse te različne ude in ustvaril idealno sliko, ki je vzbujala upravičeno občudovanje sodobnikov.

Podoben umetnik v kombiniranju idealne ženske lepote je neki stari španski pisatelj iz l. 1450, ki trdi čisto resno, da spada k idealni ženski lepoti po njegovem zamislu trideset neobhodno potrebnih stvari in sicer:

Tri stvari morajo biti bele: Koža, zobje in roke.

Tri črne: Oči, obrvi, trepalnice.

Tri rdeče: Ustne, lica, nohti.

Tri dolge: Telo, lasje, roke.

Tri široke: Zobje, ušesa, noge.

Tri široke: Prsa, čelo in prostor med obrvmi.

Tri ozke: Usta, opasje, členki na nogah.

Tri tanke: Prsti, lasje, ustne.

Tri debele: Lakti, boki, bedra.

Tri majčkene: Nos, glava, nohti na nogah.

Kljub grotesknim zahtevam tega starega literata, ki je imel doduše kaj čuden okus, se vendar ne da tajiti, da je marsikatera njegovih točk še zdaj v katekizmu ženske kozmetike. Izven vsakega dvoma pa je, da l. 1450 ni živel niti eden eksemplar po njegovem okusu skonstruirane ženske in je verjetno, da je bil avtor tega recepta — mizogen.

Neki drugi pisatelj — bržkone sodobnik prednjega pa je izročil poznanim rodovom zelo drastičen primer grde ženske. Svojo zakonsko ženo je tako le ovekovečil:

»Moja bolha polovica je podobna stari, žalostni kuhinjski svetilki in njeno telo je kakor velika, od slabega mizarja stesana omara. Barva njene obraza spominja na od dežja oprano pušino masko, njeni boki na cerkveni zvon ali na mlinski kamen. Obraz dela vtis, da stojiš pred poganjskim malikom; njen pogled in hoja pa me vedno spominjata na povesti o strahovih in kadar jo zatečem v negležeju, je za to prikazen beseda »čar-

ovnica« preozka in vendar sem srečen, da jo posedujem, ker ljubi — samo mene!»

To groteskno ovekovečenje zakonske družice je sicer malo prehud, vendar pa je značilno za dobo pred približno 500 leti. Tudi danes zabavlja marsikateri zakonski drug — v varnem zavetju pred burjo — na sličen način, samo bolj kavalirski se izražajo, ne tako banalno kakor ta neotesani stari Španjolec.

Da so se celo nekateri zavojevalci sveta in veliki vojskovodje bali očarljive ženske lepote, nam je dokaz kralj Aleksander Veliki, ki se je nekoč v družbi svojih prijateljev izrazil, da utegnejo lepe ženske oči povzročiti velikansko škodo. On sam je pozdravil lepe hčerke ujetega kralja Darija s povešeno glavo in mež; kajti hrabri vojskovodja, ki se ni bal niti smrti, se je dosledno bal iskrenih ženskih oči in ženske lepote, da mu ne okujejo misli in — razum s pogubonosnimi okovi.

Znana je tudi biblijska storija o robusnem junaku Samsonu in dražestni Dalili, ki je še danes živ opomin čedno stnim mladeničem, ki so v nevarnosti, da suženjsko podležejo nečimurnosti ženske lepote.

O preroku Mohamedu pravi ustno izročilo, da se je zelo bal ženske lepote. Perzijsko mesto Shiras je slovelo radi svojih bajeslovno gracioznih žensk po širnem svetu. Tudi preroku je prišel glas o teh eksotičnih lepoticah do ušes, zato si ni upal obiskati imenovanega mesta, boječ se, da ne bi bil izključen iz Alahove bližine.

Don Juan d'Austria je vzkliznil, ko je prvič zagledal kraljico Marerito Navarsko, ki je veljala kot najlepša krasotica svoje dobe: »Četudi je ta kraljevska lepota bolj božjega, kakor človeškega izvora, vendar bo več ljudi uničila, kakor — odrešila«.

Ogromna ležišča premoga

Avstralski časopisi poročajo, da sta raziskovalca Manzon in Shakleton odkrila na Južnem tečaju ogromna ležišča premoga, ki se raztezajo v dolžini 2000 milj. Geolog David je prepričan, da so omenjena nahajališča, ki leže v območju predelov Byrdovega znanstvenega udeistvovanja, največje premogovne zaloge sveta. Avstralski in angleški interesi zahtevajo, da se čim prej določi, komu pripadajo omenjena ozemlja antarktičnega sveta. Za pravico eksploatacije se potegujejo Anglija, Avstralija, Argentina in Norveška. Posebne prednosti pa si lasti Avstralija. Zelo verjetno je, da bo po Byrdovi ekspediciji zahtevala omenjene predele Amerika zase.

Sport

Odbojnih 90 minut

ISSK Maribor : SK Rapid.

Srečnja mariborskih favoritev so bile doslej najzanimivejše, čeprav kvalitativno niso na višku, ker potekajo preveč pod utisom borbe za dragocene točke. Ob vsakem njunem nastopu pa je sportna atmosfera nasičena z negotovostjo, kar je glavni razlog velikega zanimanja. Negotovost je, ki draži in izziva celo najmlajše sportnike, da prisostvujejo odločilnim tekmovanjem za prvenstvo mariborskega okrožja.

Torej je tudi za jutri pričakovati rekordni posej na igrišču Rapida, kjer bo sta najboljša domača teama branila sportni sloves svojih barv. Zelena arena bo jutri pozorišče ogorčene borbe med jesenskimi prvaki, ki vodi v tabeli že tretje leto in med Rapidom, ki se z največjo vneto pripravlja, da si pribori vodilno mesto.

ISSK Maribor odhaja v poslednjo borbo z dobrimi izgledi. Ne le, da ima dve točki v dobrem, tudi moštvo je v izvrstni formi, kar ga v prvi vrsti upravičuje na ohranitev naslova okrožnega prvaka.

Toda ne gre zgolj za prvenstvo okrožja, temveč za nadaljevanje podsavezne prvenstva. Težišče slovenskega nogometa je zadnje leto prenešeno v Maribor, kar je ravno zasluga obeh vodilnih klubov. Kdor bo iz jutrišnje tekme izšel kot zmagovalce, bo skoraj gotovo tudi reprezentant ljubljanskega podsaveza v tekmah za državno prvenstvo. V tem je bistvena podlaga za gigantsko borbo med našimi favoriti.

Naša želja je

imeti čevlje, kateri se dobro priležejo, da so čevlji prvovrstne kvalitete, ter po odgovarjajoči najnižji dnevni ceni.

Uresničiti to željo

z nakupom

KARO čevljev

Maribor, Koroška c. 19

Teniški turnir prvakov cone A.

Jutri dopoldne ob 10. prične na igriščih ISSK Maribora izločilni teniški turnir med reprezentativnimi igralci klubov cone A, kateri pripadajo klubi Ljubljane, Celja, Zlatarja, Ptuja in Maribora. Sestanejo se torej najboljši igralci ljubljanske in mariborske oblasti, tako da je pričakovati res zanimivih srečanj. Sicer pripada primat v belem prostoru Mariboru, vendar razpolagajo tudi Ljubljana in druga mesta z izvrstnimi močmi.

Sodniška sekcija ZNS (službeno).

Ker je g. Bergant radi teniškega turnirja zadržan, bo sodil mladinsko tekmo ob 10. dop. na igrišču Rapida g. Turinca, popoldansko predtekmo rezerv 1. g. Nemec, dočim sta g. Vesnaver in g. Bizjak stranska sodnika pri prvenstveni tekmi Rapid-Maribor.

Najdaljši govor

Govorništvo je redek dar. S pridnostjo si sicer človek pridobi govorniške sposobnosti, najboljša šola pa so politične debate. V parlamentih in na shodih se razvijajo talenti in ni čuda, da ima svet ravno med politiki najboljše, gotovo pa najvztrajnejše govornike. Najdaljši govor je imel, kakor ugotavljajo časopisi, turški diktator Kemal paša. Leta 1927. je govoril pet dni, od 15.—20. oktobra. V svojem govoru je v podrobnosti opisal razvoj sodobne Turčije, omenjal vse reforme, njih pomen in posledice. Narodni predstavniki so ga potrpežljivo poslušali in pazno sledili njegovim razlagam. Govor pa so beležili tudi stenografi, nakar ga je vlada tiskala. Izšel je v dveh knjigah po 400 strani. Govor Kemal paše je torej brez dvoma najdaljši govor, kar jih je zabeležila zgodovina.

Poslednji izvoški

Radi vedno naraščajočega avtomobilskega prometa na Dunaju je sklenila policijska direkcija, da bodo v notranjem mestu nekatere ulice na razpolago le za vožnjo v eno smer. Nadalje bodo vse dunajske ulice razdelili v dve vrsti. Ulice prvega reda bodo v gotovih urah, ko je promet najživahnejši, za konje in ročne vozičke sploh zaprte. Dunaj ima danes preko 6000 zasebnih osebnih avtomobilov, 2870 taksijev, 6360 tovornih avtov, 100 elektromobilov in 14.000 motornih koles. Število fujakerjev pa je padlo na reči in piši sedem komadov. Kmalu bodo tudi ti za muzej...

Razroka.

— Zakaj si razdril zaroko?
— Radi preteklosti moje neveste!
— Si-li zvedel kaj slabega?
— Da, njena preteklost je malo predolga. Ima že 40 let...

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 53

Ob vhodu v jamo je bil neki možki privezan k storu stare jelke, ki je rastle iz skalnate razpoke. Pred njim je sedel drug človek, in zdelo se je, kakor da nadaljuje že prej pričeto izpraševanje. Za tem izpraševalcem je stalo kakih dvanajst možakov, krepkih in oboroženih do zob.

Roland se je stresel, ko je zagledal privezanega moža.

Skalabrino pa je stisnil svoje strašne pesti, ko je videl tistega, ki ga je izpraševal. Prvi je spoznal gobezdalo, ki mu je v Mestre prodalo konja; drugi pa je spoznal svojega sovražnika Sandrigo.

In Sandrigo je govoril:

»Poglejte, gospod Aretino, življenja človeka, kakršen ste vi, je vendar vredno svojih tritisoč cekinov; ni vrage! To je skoraj zastoj!»

Jetnik, ki je bil ves bled in tako preplašen, da so se mu tresla kolena, je izustil enega izmed tistih jeikov, ki so vodili Rolanda in Skalabrino do votline.

»Gospod bandit, je dejal, šklepetaje z zobmi, kje hočete, da naj vzamem teh tritisoč cekinov? ... Izgubljen sem! Mrtev človek sem! ...»

»Gospod pesnik« je dejal bandit porogljivo, v jami je miza, in na tej mizi je tinta, papir in peresa. Pisali boste — v prozi ali v verzih, kakor vas je volja.

Splošen krahot je pozdravil to duhovito opazko.

»Molčite! je kriknil Sandrigo. Vi, gospod Aretino, boste torej pisali. V Benetkah imate prijatelje. Preveč radi vas imajo, da bi vas pustili v zadregi: in vrhu te-

ga — pomislite, koliko bi izgubila Italija, če bi morali vi umreti, ker nimate tritisoč zlatnikov!»

Krik groze se je izvil jetniku.

»Torej, je nadaljeval Sandrigo neomajno, vi napišete pismo. Eden izmed gospodov, ki jih vidite tukaj, ga odnese na njegov naslov. Pot do Benetk traja dva dni, nazaj enako, torej skupaj štiri. Bodimo milostljivi in dodajmo še štiri, da bodo imeli vaši prijatelji časa, nabrati denar. To je vsega skupaj osem dni. Zdaj je ura devet zvečer, in petek je danes. Ako v petek ob devetih zvečer tistih 3000 zlatnikov ne bo v mojih rokah, mi bo v največje obžalovanje in v posebno čast, da vas bom moral lastnoročno zaklati.

»Po meni je!« je popovih jetnik z zamirajočim glasom.

Tisti hip pa se je grmovje, ki je tvorilo nekako naravno živo mejo okrog ploščadi, siloma razgrnilo, in prikazal se je Roland.

Z enim samim skokom je stal pred Sandrigom.

Obenem pa je planil tudi Skalabrino pred razbojnika in zakričal:

»Torej se zabavate tu brez mene! ... Zdi se, da me niste več pričakovali!»

»Skalabrino! Skalabrino!« so vzklikali osupli razbojniki.

Ko je Sandrigo zagledal Rolanda, je skočil pokoncu in potegnil bodalo. Ko pa so tovariši jeli radostno klicati ime Skalabrino, se je obrnil ter hotel z divjim krahotom planiti na velikana. Toda zmanjkalo mu je časa. Obstal je in zatulil od bolečine: Roland je bil planil nadenj ter mu začel tretji obedve zapestij s svojimi železnimi rokami. Sandrigo je izpustil bodalo, zvil se nekaj hipov ter se zrušil na kolena. Razbojniki, ki so izrva veselo klicali, ko so spoznali Skala-

brina, so se že zganili, da bi obkolili Rolanda.

»Pustite ga! je zarjul Skalabrino. Prvega izmed vas, ki se žgane proti njemu, zalučam na dno Piave!

Skalabrino si je bliskoma zavihal rokave in pokazal svoje ogromne roke, podobne železnim vzvodom, na koncu katerih sta bili natakneni težki kladvi njegovih pesti. Razbojniki so se oplašeni umaknili nazaj. Nemara tudi niso čutili nikakega posebnega prijatelstva do Sandrigo. In morda jih je vrhutega pogled na poglavarja, ki se je zviljal pred Rolandovimi nogami in kričal od bolečine, navdajal z nenadnim občudovanjem do tega neznanca, ki je kar v prvem trenutku ukrotil tega strašnega Sandrigo.

Ves ta prizor pa je trajal samo nekaj sekund.

Peter Aretino, ki je bil še vedno privezan, in razbojniki, na ktere je pazil Skalabrino, so s strmenjem gledali tega silnega novodošelca, ki se je sam Sandrigo zviljal pred njim na tleh.

Prizor sile, delujoče brez najmanjše vidne surovosti, preseneča vsakega človeka. Če bi bil Roland v svoji borbi s Sandrigom razvil viden napor, in to v silovitih kretnjah, bi ga bili razbojniki napadli vzlic grozi, s katero jih je navdajala navzočnost njihovega bivšega poglavarja. Ta Roland pa, ki je premagal in ukrotil strašnega razbojnika s smehljajem na obrazu, elegantno, kakor da bi bil zaplesal z njimi, se je zdel tem surovim naturam povsem nenavadno bitje.

In ko je naposled prijel Sandrigo za vrat, vlekel ga na rob prepada ter ga obesil na koncu svoje roke nad brezno, je mrmranje strmečega občudovanja pričelo, da so razbojniki ukročeni.

Skalabrino jih je dobro poznal; in odslej je nehal tolikanj paziti nanje.

(Nadaljevanje sledi).

Nove knjige

Ivan Podržaj: Martin Brbek

Izšla je nova ljudska povest »Martin Brbek«, tipična podeželska storija, kakršnih je bilo, je in še bo mnogo v naših krajih. Pisatelj, ki se s to knjigo prvič samostojno predstavlja javnosti, je zajel motiv iz miljeja slovenskega farovža ter krepko in jasno orisal vse osebe, ki nastopajo v tem okolišču. »Martin Brbek« je siromak, ki mora trpeti krivico zavoljo nepravilnosti tistih, ki so zakrivali njegovo rojstvo. Orisan je mirno in blago, da se vsak čitatelj sprijazni z njim in sočustvuje z njegovo usodo.

Figura župnika je mogoče še bolj zanimiva od glavnega junaka. Avtor ga je postavil pred nas z močnimi potezami, prikazal ga je nepristransko, kot človeka. Podobno tudi kuharica in Brbkova teta Meta.

Dejanje povesti je živo in plastično, enostavno ter teče izredno gladko. — Pravcati obrazec za prikupno ljudsko povest! Nikjer ni dolgih razmišljanj in razmotrivanj. Osebe stopajo druga za drugo pred čitateljeve oči, povedo, kar imajo povedati in se umaknejo drugim, ki nastopajo na novo. Bravec jim sledi z napeto pozornostjo do konca, za katerega mu je žal, da pride prekmalu.

Povest »Martin Brbek« je izdala založba »Luč« v Ljubljani, poštni predal V in se dobi za ceno 20 Din. Oprema je okusna, tisk čeden, papir dober. Vsak lastnik jo bo z veseljem uvrstil v svojo knjižnico.

Ivan Albrecht: Sirota Jerica

Mladinska pravljica v štirih slikah.

V svoji samoti v Senkocvu, kamor se je umaknil iz ljubljanske megle, je napisal in v samozaložbi izdal pesnik Ivan Albrecht svoje najnovejše delo: mladinsko igro »Sirota Jerica«. Naše mladinsko slovo, ki se je pričelo šele v zadnjem času obujati k novemu, mnogo oboje tajočemu življenju, je bilo ravno na mladinskih igrah najbolj revno, zato moramo Albrechtovo »Siroto Jerico« le pozdraviti.

Avtor »Slutenj«, »Prisluškovanj«, »Paberkov iz Roža« itd. je obdelal tu pristno naš narodni motiv sirote Jerice. Preoblikoval ga je na svoj način in mu dal zelo posrečeno dramatično vsebino. V štirih zaporednih slikah se odigrava pred nami zgodba sirote in okrutnost mačeh. V prvi sliki na trati pred gozdom ihti sirota Jerica, ker ji ni moči izpolniti mačehinega naročila, naj ji prinese zlato jabolko. Toda vile jo najdejo, slišijo in odvedejo seboj pred kralja Svetozora. V drugi sliki se nam prikaže na odru Svetozorov dvor z vilami in palčki, ki tekmujejo med seboj, kdo bi prej potolažil siroto Jerico in jo rešil trpljenja v rokah hudobne mačeh. Jerica dobi zlato jabolko in v tretji sliki vidimo dom z

mačeho, očetom, polusestro in polubratom. Noč je, a Jerica se še ni vrnila s paše. Mačeha ne veruje, da bo prinesla zlato jabolko, zato pravi, da naj sama oslepi, hčerka Majda pa ohromi, če ga res prinese. In kar si je mačeha zaželela, se tudi zgodi: Jerica prinese zlato jabolko, mačeha oslepi, Majda ohromi. Toda vile izpolnijo Jerici tudi še drugo željo: odvedejo jo k mami onkraj življenja. Četrta slika nam prikazuje onostranstvo, kjer angeli sprejemajo Jerico.

Avtor je knjigo sam izdal in založil in jo večinoma tudi sam razprodaja. Te dni se mudi v Mariboru in zato priporočamo njegovo delo vsem, ki hočejo razveseliti svojo deco z lepo igro in gladkimi verzji; posebno pa priporočamo »Siroto Jerico« našim šolam in učiteljstvu, ki toži, da ne more najti dobrih mladinskih iger. —r.

U noči in ledu

Poskus Fridtjofa Nansena, priti v letih 1893 do 1896 na Severni tečaj, je eden najzanimivejših in najsvojevrednejših. Njegov načrt se je opiral na odkritje morskega toka, ki struji iz Sibirije preko Severnega ledenega morja proti Grenlandiji. Na podlagi tega toka je sklepal Nansen, da bi se dalo s pomočjo močne, ploščato zgrajene ladje, ki bi klubovala pritiskom ledenih grmad, priti na Severni tečaj. Ta poskus se je Nansen vsaj deloma posrečil. Njegova ladja »Fram« je zaplula na Severno ledeno morje in tam primrznila. Nansen sam pa se je v spremstvu poročnika Johansena in ne kaj psov peš odpravil po ledu na nevarno pot na Severni tečaj. To potovanje, ki je trajalo skoro dve leti, je pogumni raziskovalec opisal v svojem znamenitem delu na poseben pretresljiv in dramatičen način. V njem sta z neposredno nazornostjo očitani dve smeli, močni, požrtvovalni osebnosti v borbi z najhujšimi prirodnimi elementi, v nečloveški borbi na življenje in smrt — prava moderna robinzonada, a brez primesi avanturistične fantastike. Zato je prav, da je knjiga, ki je tudi sicer polna prekrasnih opisov prirode in mrtve arktične pokrajine ter bogastva misli in doživljanja, izšla vsaj v skrajni, smiselno prirojeni izdaji tudi v slovenskem jeziku. Nedvomno bo posebno mladini na tudi odraslim nad vse dobrodošlo čtivo. Okrašena je z lepimi slikami v bakrotisku in pridejan je zemljevid prepotovane zemlje.

Knjigo je priredil Fran Albrecht, založila pa jo je Tiskovna zadruga v Ljubljani in velja broširana 36. vezana 46 Din, poštnina 2 Din. Dobi se v knjižarni podružnice Tiskovne zadruge v Mariboru.

Spominjajte se CMD

Rudolf Kalle

MEHANIČAR

Slovenska ulica 28 **MARIBOR** Telefon št. 439

Specijalna mehanična delavnica za popravila pisalnih, računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev. — Specijalna delavnica za popravila »National« reg. blagajn, specialist v odpiranju in popravljanju Wertheim blagajn. 834

Pisalni stroji, pisarniške potrebščine, brezkonkurenčne cene!

„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“

Varuje perilo!

Načelstvo in nadzorstvo Kletarske zadruge r. z. z. o. z. v Mariboru javlja tužno vest, da je dne 11. aprila 1929 preminul njen soustanovitelj in velezaslužni bivši predsednik, gospod

PIJ baron TWICKEL

veleposestnik v Mariboru.

Slava njegovemu spominu!

Maribor, dne 13. aprila 1929.

858

Za nadzorstvo zadruge:
Josip Baumeister l. r.

Za načelstvo:
Gvido Sparowitz l. r.

821

Pristno slivovko, droženko, brinjec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa, ezenčnega kisa, čaj v zavitkih in odprt. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka itd. od trdke »Patria«. Zagreb.

JAKOB PERH VEC. MARIBOR. GOSPOSKA ULICA 19

Na drobno!

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.

Na debelo!

Mali oglasi, ki vsebujejo posredovanje in vsebinske namene običajno vsake beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, doplačevanje in oglaševanje ali trgovaške ali reklamne značilnosti vsake beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Kmetje iz mariborske okolice, pozor!
Radi zgradbe moje nove dvonadstropne stanovanjske hiše na vogalu Aleksandrova in Meljske ceste v Mariboru je dovoz na moje dvorišče in k hlevom za kornje in drugo živino sedaj urejen tako, da lahko pridete z vozovi in živino iz Mlinske ulice skozi ulico »Zagata« k hlevom in na dvorišče, istotako pa je dohod in dovoz tudi z Meljske ceste zraven barake trgovca g. Jurše. Prodam tudi staro strešno opeko, okna in drugo gradivo od stare hiše.

LJUDEVIT VLAHOVIČ,
mesar in gostilničar v Mariboru,
836 Aleksandrova cesta.

Polovnjak starega vina
na prodaj. Naslov pove uprava »Večernika«.
845

Kavarna »Park«.
V nedeljo predpoldan in popoldan koncert.
843

Desinfekcija stanovanj
proti stenicam prevzema po nizki ceni in temeljito čistilnica »Diverzon«, Cankarjeva ul. 14, tel. 401.
811

Sobica meblirana
se odda. Vrazova 3, III. Trošt.
818

Gospodariji stanodajalci.
Najugodnejša prilika. Izbira solidnih najemnikov. Prijave brezplačno pri obl. konces. posredovalnici »Marstan«, Koroška 10.
819

Učenka
za šivanje perila se sprejme. Olga Rupnik, atelje za perilo, Slovenska ul. šte. 20.
826

Lepo vinogradniško posestvo
pri Mariboru, ki donša nad 100 hl. vina in 20 hl. mošta, oddaljeno od mesta le pol ure z lepimi stanovanjsko hišo prodam za Din 210.000. — Hišo v Mariboru s 7 stanovanji in skladišči za Din 130.000. Vilo na prisojnem mestu pa za Din 260.000. Realitetna pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka 28.
827

Knjigovodja - bilancist,
vešč nemškega in srbohrvaškega jezika v pisavi in govoru, dober korespondent agilen in marljiv, dobi takoj mesto v neki tovarni v Bački. Vprašati pri Rudolf Smolej, Ruška c. 2.
855

Nove spalne in jedilne sobe
politrane in izdelane po najnovšem vzorcu prodam. Aleksandrova 48.
828

Potniku,
ki zna opravljati avtomobil, nudim priliko, da prepotuje z menoj vso Slovenijo. Ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Prilika«.
829

Soba blizu kadetnice
se odda gospodu ali gospodični po nizki ceni v najem. Vprašati: Ruška cesta 2, Smolej.

Sprejem
6—8 drvarjev takoj za celo leto ter vinarja z 4—6 delavnimi močmi. Ivan Spes, Maribor, Betnavska c. 26.
806

Išče se gospodinja
na posestvo pri Karlovcu. Spričevala in ponudbe po možnosti s fotografijo poslati na Kristo Prpič, Zagreb, Gajeva 32.
809

Pred nakupom motorjev
si oglejte ravnokar dospelih najboljših modernih izdelanih belgijske znamke FN pod garancijo, kateri uporabljajo na 100 km 2½ l. bencina in 0.15 olja. Justin Gustinčič, mehanična delavnica in trgovina, Maribor, Tattenbachova ul. 14.
807

Lepo mebl. solčno sobo
oddam v sredini mesta. Ribiška 2 II., g. Šart.
841

Šivalni stroj
kupi, Sigulin, Vojašniška 2, Maribor.
842

Otroški voziček
v prav dobrem stanju na prodaj. Cetinjska Orehova vas 63, pri postaji.
856

Uradnica-začetnica,
dobra strojepiska in stenografinja, domačinka, se sprejme. Ponudbe pod: »Poštenje in točnost« na upravo »Večernika«.
849

Dajte avtomobile,
motorje in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili boste potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169.
848

Iščem perico
pošteno in pridno, plačam dobro. — Naslov pove uprava »Večernika«.
805

N. Sadluki
hirosor, psihografolog in fizionomist. Sprejema vsak dan od 9—12. in 2. do 7. Maribor, hotel »Zamorec« št. 35. Ostane samo še nekaj časa.
794

Pisarniški prostori
se oddajo v najem s 1. majem, Gosposka ul. 5 I. Informacije daje A. Vicel. Glavni trg 5.
793

Hitro,
poceni in dobro popravlja čevlje vseh vrst samo Brzopodplata, Maribor, Tattenbachova 14.
778

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilgerjev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ul. 15. X

Kolesarji, pozor!
Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emailiranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica **JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14**, nasproti »Narodnega doma«. Zadoštuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom.
2519

Sobo- in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2.
2231

Električne inštalacije,
popravila, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16.
117

Vse potrebščine za dom,
kakor posteljno in ostalo perilo, senčnike, čajne pupe, blazine za divane, gobeline, zavese, pregrinjala, ročne torbice itd., vse krasno izdelano in poceni dobite samo pri L. Küttner, Maribor, Vojašniški trg 3.
52

Otomane, matrace
itd. izdeluje in popravlja ter izvršuje sploh vsa tapetniška dela hitro in poceni A. Mandl, tapetnik, Gosposka ulica 36.
257

Fotografiram vse.
Domači, industrijski in sportni posnetki. Nove prenosljive svetilne naprave. Najmodernejši aparati. Fotografije zopet odprte. Cene solidne. Fotomayer, Gosposka 39.
463

Mizarstvo pohišva Ciril Razboršek,
Taborska ulica 22. Prvovrstno izdelovanje vseh vrst pohišva. Renoviranje antikvaričnega in ostalega pohišva. Cene najnižje.
297

Velika zaloga kuhinjske posode,
lišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodini znana prvovrstna emailirana posoda znamke »Herikules« iz tovarne Sphinx. Ia. aluminijevo in ližozelazno postekleno posodo. Nadalje mline za meso, orehe, kavo, mak in poper. Tehnice za kuhinjo in meropreizkusne za trgovce z uteži. Ribeže rayne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za ogelje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. Likalnice. Razne oblike za vsakovrstno pecivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovin. Solnike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato. Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. Samovare »Phobus« in druge vrste. Skafe okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perila in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krožnike iz porcelana in kamenine. Umivalne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekarje. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! **Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5.**
334

Zavese, mrežaste in klekljane čipke,
posteljna pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezene, monograme naročite najceneje pri Olgi Kosér, Ciril Metodova 12, desno.
483

Popravilo ur
hitro, ceno in z 1—5 letno garancijo. Po stenske ure se pride na dom. A. Stojec, Jurčičeva ul. 8.
680

Vrtnice,
visoke in nizke ter plezalke, ciprese, ribizel, špargelove sadike, cepljene breskve, razne zelenjadne sadike ter kompostno zemljo za presajanje cvetlic dobite vedno v vrtnarji Ivan Jemec, Razlagova 11.
679

Lepo opremljeno sobo
ob parku oddam gospodu. — Maistrova ul. 1 I., vrata 4.
844

Branjarijo oddam,
Naslov pove uprava »Večernika«
846

Trboveljski premog,

bukova drva, kakor drva v kolobarjih najceneje v novo otvorenih trgovini z lesom in premogom, pri

Ivan Naveržnik,
Aleksandrova c. 16.
126

Za spomlad si nabavite potrebno perilo pri

OLGI RUPNIK
ATELJE ZA PERILO

MARIBOR, Slovenska ul. 20,

kjer dobite razne predmete v prvovrstni in okusni izdelavi kakor: posteljna pregrinjala, zavese za okna (store), pristne mrežaste (filet-) čipke itd. Velika izbira čipk in blaga za perilo.

Sprejema se naročila za izdelovanje perila.

CENE SOLIDNE.

Priporoča se

OLGA RUPNIK.

826

Modni salon F. Zidarič

se priporoča za fino izdelavo kostumov, plaščev ter vsakovrstnih toalet.

Maribor,

803

Stolna ulica 5.

Podpisani obžalujem in preklicujem glede g. Ivana T o v š a k-izrečene žaljivke in obdolžitve kot popolnoma neresnične, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od zas. obtožbe.

VOHL ALOJZIJ

elektrarna Fala.

852

Monterji

za kurilne naprave kakor za inštalacijska dela (vodovod in plin) se takoj sprejmejo pri Maks Ussar, Maribor, Gregorčičeva št. 17.
851

MOTVOZ (špago), VRVARKE
IZDELKE, GALANTERIJO, DROBNARIJO, PERILO, PLETENINE, PAPIR itd. na debelo in na drobno priporoča

Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ul. 26

Moške kompletne obleke

po meri, deške obleke, vse vrste pletenin po ugodnih cenah dobite v trgovini

I. VEZJAK, VETRINJSKA UL. 17.

VELIKA IZBIRA

angleškega in češkega sukna za moške obleke in pomladanske plašče nudi

Franjo Maler, Maribor, Glavni trg 9.

Angleški kovaški premog

in ilvarski koks dospel.

Branko Mejovšek

Tattenbachova ulica 13.

Telefon 457.

Telefon 457.

Novosti!

724

Novosti!

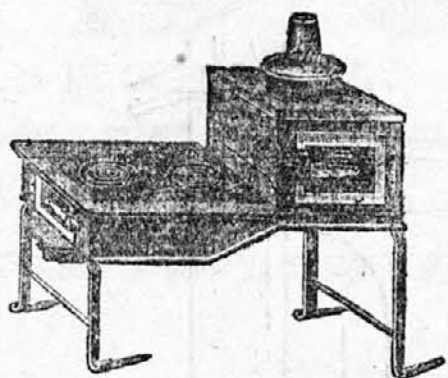
Zadnja novost v trajnem kodranju so

amerikanski ovitki

SALON MRAKIČ, Cankarjeva ul. 1.

Strojna žična pletarna, železo konstrukcija, avtogenična varilnica

FR. KUMERC, MARIBOR, Taborska ul. 10 Telefon 193

Ponudbe in pojasnila dajem brezplačno!

Izdelujem žično pletivo za ograje, mreže za presejanje gramoza in apna; štedilnike kakor tudi posamezne dele, škarnata vrata. Prevzamem tudi od stavb v to stroko spadajoča dela.

KULANTNE CENE!

SOLIDNO DELO!

POSTREŽBA TOČNA!

Na drobno!

Na debelo!

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“

Najcenejši nakup galanterije, vezene, otročjih igračk ter pletenine domačega izdelka:

otročje nogavice od	Din 5.— naprej	
damske	7.—	
moške nogav (sokni) od	6.—	
vezene	1.—	817
čipke	1.—	

Pleteni telovniki z rokavi, puloverji, cele obleke, perilo za dame in gospode, opreme za novorojenčke lastnega izdelka. — Nadalje nudim: kravate, samoveznice, svilene trake, gumbe, sploh vse potrebščine za šivilje in krojače po brezkonkurenčnih cenah.

CENENO ČEŠKO PERJE!

1 kg sivoga opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljša vrsta 275 Din.

Pošiljlatve carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej poštne prosto. Vzorec zastoni. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj.

Naročila samo na

BENEDIKT SACHSEL, LOBEZ ST. 4
U PLZNA, ČEHOSLOVAKA.

Poštne pošiljke rabijo iz Čehoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Mlekarska industrija

„ZDENKA“ Veliki-Zdenci

proizvaja: Desert-ementalec, v škatljah po 6 porcij, sirala trapist ementalec, ajdamec, romadur in delavski sir, kakor tudi najfinejše čajno maslo „ZDENKA“. 608

Otvoritveno naznanilo!

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril

v Stritarjevi ulici št. 17

(v hiši trgovca Vrstovškega)

frizerski salon za gospode in dame.

Za obilen obisk se priporočam

Franc Lah.

837

Obleke za dečke

od 3—12 let Din 130, 160, 190 vse velikosti po eni ceni.

Moške obleke

Din 290.—, 390.—, 490.—. Dežni plašči s kapuco Din 188.—, 250.—.

Pomladanski plašči

za dame od Din 390.— navzgor v veliki izbiri.

Veletgovina

H. J. TURAD

MARIBOR, ALEKSANDROVA 7. 814

Velika izbira vseh vrst *

damskih klobukov
R. A. Armbruster
MARIBOR, Slovenska ul. 4 840

Najlepši angleški in češki kamgarni

v vseh modnih barvah za moške obleke in plašče, kakor tudi že vse spomladansko in letno blago je došlo na zalogo, na kar opozarjam svoje cenj. odjemalce in se priporočam.

M. FELDIN
Maribor
Grajski trg 1.

831

ZAHVALA.

VI VSI, ki ste okitili dvodnevno počivališče naših ljubljenih in ljubečih se otrok,

BRANKA in MILKE

v studenški mrtvašnici z dehtečim cvetjem, ki ste romali k žrtvam mlade ljubezni in ju spremili v tako nenavadnem številu na njun skupen dom, njima zapeli in zaigrali v slovo pretresljive žalostinke, nas tolažili in krepili s svojim sočustvovanjem v teh težkih trenutkih, ko je peza življenja pritisnila na nas z vso silo, sprejmite našo NAJTOPLEJŠO ZAHVALO.

Studenci—Nova vas, dne 12. aprila 1929.

Rodbini: Hren in Knafelc.

820

NAJVEČJA SENZACIJA JE NAŠ NOVO UVEDENI AMERIKANSKI

KREDITNI SISTEM

8—12 MESECEV KREDITA

državnim in občinskim nameščencem kakor tudi solventnim kupovalcem drugih poklicov, ako se izkažejo z odgovarjajočo izkaznico.

Blago se izroči takoj. Samo 10 % predplačila!

Na ta način je omogočeno tudi manj imovitim, da si nabavijo prvovrstno radio-napravo. Dosežena je torej najvišja mera v pogledu naše individualne prodajne organizacije, pridobivanja kupovalcev kreditnega sistema, tehničnega nasveta, tehnike cene, tako da lahko mirno vestjo trdimo, da smo v radio prodaji zavzeli vodeče mesto. Zato kupujmo samo v radio-specialni trgovini!

VELIKA IZBIRA

RADIO-ŠTARKEL, MARIBOR, TRG SVOBODE 6

812

B.S.A.

Svetovno znane tvornice motociklov **B.S.A. Birmingham** najnovejši in tehnično izpopolnjeni **motocikli** vseh tip letnika 1929 dospeli.

Reflektanti, oglejte si veliko zalogo!

Zahtevajte prospekte! Prodaja na 12 obrokov! Prodaja Pnevme Reithofer Dunlop Cord z 10% popustom za vozače B. S. A. motorjev. Znaten popust pri olju Castrol in Vacuum Mobilol. Promptni plačniki dobe znaten popust!

Zastopstvo B.S.A. motocykles Maribor, Trg Svobode 6

816

PARNA
PRALNICApere moško perilo
kot novo!

Telefon 480

Centrala: Frankopanova ul. 9.
Podružnica: Vetrinjska ulica 7.

Pohištvo

preproge, linolej,
zavese, odeje, o-
grinjala, namizni
prti, pohištveno
blago, vložki, žim-
nice, otomane,
perje, puh, kakor
tudi vsa postelj-
nina po čudovito
nizkih cenah pri

KAROL PREIS
Maribor

Gosposka ulica 20.

Ceniki zastoj Ceniki zastoj

VRT

 za igrišče dveh otrok
se išče v najem.

 Pismene ponudbe na upravo lista,
kjer se izve tudi naslov. 850

 Kavcije zmožen trgovec
išče službo

potnika

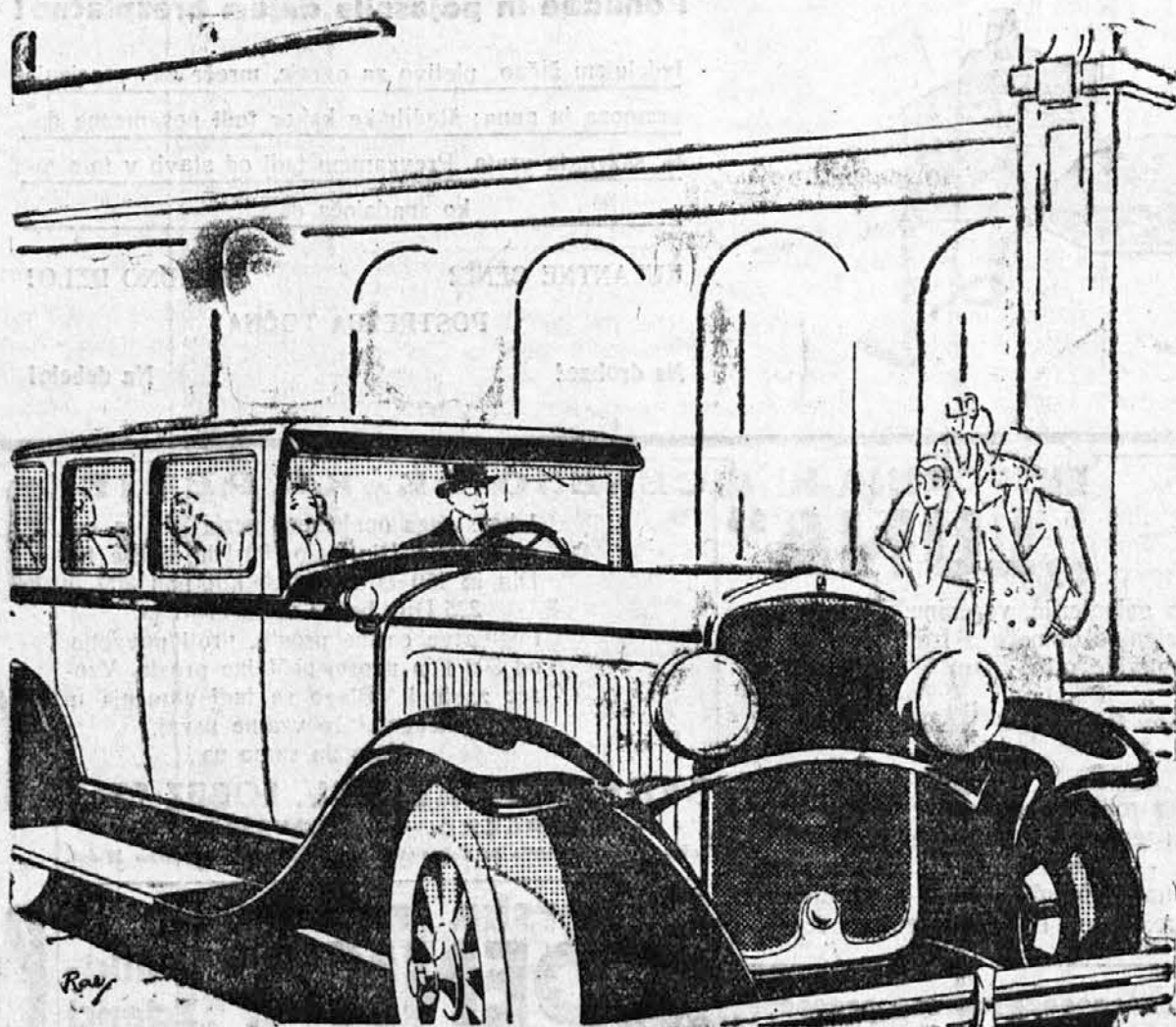
ali

Inkasanta
za Maribor.

 Ponudbe pod „Kavcije zmožen“
na upravo „Večernika“. 823

DE SOTO SIX

C H R Y S L E R J E V I Z D E L E K

Miren voz, ki se prilagodi, ki je tih in hiter. De Soto je v vsakem oziru velik in lep voz. Poslušen v prometu, vendar hiter kot puščica, da se izogne prometu in da hiti po cestah, kot da bi letel. Voz, ki je ustvarjen za potovanja po deželi.

Njegova čudovita protivrednost je posledica največje zmožnosti v produkciji. Brez kompromisov med ceno in kakovostjo. Kajti podlaga za lepoto in tehniško dovršenost tega šestcilindrskega voza tvorijo obsežni pripomočki Chryslerjevih tvornic.

Ali Vas smemo povabiti na poskusno vožnjo? Vprašajte - in izvedeli boste vse podrobnosti.

Šestcilindrski motor visokega efekta. Leži na podlogi iz gumija. Bati so izdelani iz invar jekla. Kartar je zračen. Mazanje potom visokega pritiska. Čistilec zraka. Čistilec za olje. Dvajanje pogonskega sredstva z nizkim pritiskom. Termostatična regulacija hlajenja. Hidraulični notranječeljustna zavora. Okovani deli so kromirani. Prostorna, luksurijsno opremljena karoserija. Stikala za žaromete na volanu. Električni kazalec za stanje pogonskega sredstva. Brisalec za šipe. Hidraulični amortizerji na vseh peresih. Majhna kolesa, valjki obroči, nizka lega težila, dobre lastnosti za vožnjo po cestah.

Coupé

Roadster

Touring

Sedan (2 vrata)

Sedan (4 vrata)

Luxus Sedan

Luxus Coupé

DOLENC & TÖNNIES, DVOŘAKOVA UL. 3, LJUBLJANA

De Soto Motor Cars, Division of Chrysler Motors Detroit, Michigan.

TRENCH COAT

 za
dame in gospode
IDEALNO OBLAČILO
za
zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom prerane smrti našega dragega soproga, očeta, brata in svaka, gospoda

Vinka Gála

davčnega nadupravitelja v Slov. Bistrici

se tem potom vsem najlepše zahvaljujemo. Osebito se zahvaljujemo pevskeemu zboru Čitalnice za žalostinke, darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so nam lajšali bol ob nenadomestljivi izgubi ter vsem, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

853

Srčna hvala vsem!

Slov. Bistrica, dne 12. aprila 1929.

Rodbina Gál in sorodniki.

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO
PINTER & LENARD, MARIBOR

Velika zaloga travverz, cementa, apna, poljskega orodja ter vsi drugo v to stroko spadajoči predmeti po najnižji dnevni ceni.